

Podařilo-li se našim Poetickým besedám, že vpravdě staly se obrazem pokroku v moderní poezii české, konáme povinnost svoji, vřaďující mezi básníky živoucí také jednoho z těch básníků svých již zesnulých, jež třeba považovati za předchůdce, za otce moderního toho směru. Není jich mnoho, předchůdců dotýčných; neuvádíme-li je zde ale přece jmenovitě, činíme tak jen, abychom vyhnuli se nezbytné sic paralele mezi nimi. Chcemeť, aby V. B. Nebeský stál tu o sobě. Však také smí a může o sobě stát.

Že Nebeský byl poetou pravým a celým, tomu nasvědčuje každý verš básní jeho původních, každá jeho kniha naplněná překladem díla cizího, poeticky význačného, každá z jeho četných, hluboce myšlených i cítěných, překrásných studií literárních. Bohužel mezi jeho pozůstalými pracemi básně původní jsou počtem nejslabší. První básně Nebeského dostaly se kdysi na veřejnost proti vůli a mimo vědomí básníkovo, a také později jen nerád uveřejňoval verše své, ba i jen poskrovnu sám je skládal: jeho duch obepínal veškeru, obrovitou již poetickou literaturu světovou, on žil a opájel se její krásou, a básník Nebeský jako by se bál původními pracemi často předstupovat před Nebeského znalce. Jmenovitě v letech padesátých, kdy u nás nové pokolení básníků hlásilo se k práci, nebásnil Nebeský téměř již ničeho více. Avšak působil na generaci tu přece jen i novými pracemi mocně, byť to byly třeba bývaly překlady pouhé. Jeho sbírky *národních písní novořeckých* a *romancí španělských* měly velkou zúrodňující sílu a vedly mladého ducha k pravým, nejčistším zřídům poezie veškeré.

Co ale veršem z péra jeho původně vycházelo, mívalo obecenstvo své vděčné, ano nadšené. Jmenovitě ženám

a dívkám českým byly básně jeho přemily — budou jim přemily také ještě dnes. Tvar veršů a slok byl sice vždy jednoduchý; ale dikce byla ozdobna, květnata, obsažna, a cit vždycky hluboký. Lnulť Nebeský přátelstvím osobním i literárním k německým poetům tenkrát v Čechách houfně se ozývajícím, bez odporu velice talentovaným; ale někdy až v přílišnou senzitivnost zapadajícím; jmenujeme z nich zvláště F. Bacha, jenž nezůstal beze vlivu i na mnohem ještě později se probouzející pěvce české. Nebeský vlivu svých současníků krajanů se nevyhýbal, ale on zachoval sobě osobní ráz svůj, samostatnost svoji. Však celý ráz Nebeského stává se zjevným již po přečtení jediné a kterékoli básničky jeho, a ponechali jsme zde schválně i mnohé zvláštnosti jeho gramatikální aj., jakých sobě tenkrát pěvci dovolovali více než nyní.

Knížečkou tou malou, obsahující hlavně kytici *písní lyrických* plníme tedy povinnost, kterou mělo písemnictví české k Nebeskému i k sobě.

O literárním významu Nebeského vůbec nehodláme se zde šířit, sáhat význam ten daleko přes každou krátkou, třebaž obsažnou frázi. Také životopisná data můžeme podati arci jen co nejstručněji.

Nebeský byl českému národu jenom náhodou zachován; ale poznav lásky k české věci a oddav se literární práci pro ni těšil se pak takým životním poměrům, že v oné době nebylo stejně příznivých pro žádného jiného spisovatele u nás.

Nebeský narodil se 18. srpna 1818 poblíž Kokořína, na rozhraní národnosti české a německé. Byl zpočátku, ba dosti dlouho vychováván po německu, až pak přišel na filosofická studia do Prahy a zde seznal český život i jeho snahy. Nebeský se zálibou studoval hned na gymnasiu básníky starořecké, v Praze pak přilnul k studiu literatury německé vůbec, k studiu nejrůznějších německých filosofů pak, ano i k studiu věd medicínských zvláště, a položil si takto široký základ pro příští působení svoje. Stav se vychovatelem ve Vídni sepsal a vydal svou báseň *Protichůdci* (1844), kterouž Antonín Zawadzski převeďl na jazyk pol-

ský. Z Vídně přišel do Prahy a byl zde taktéž po šest let vychovatelem u rytíře Neuberga. Rok 1848 strhnul i Nebeského do svého víru a učinil z něho redaktora politických novin, poslance na říšském sněmě atd. Roku 1851 stal se Nebeský po Erbenovi sekretářem Českého muzea, od r. 1850 do r. 1861 byl také redaktorem Muzejního časopisu. V letech padesátých vydal překlady některých komedií Aristofanových, v letech šedesátých pak některé tragédie Aischylovy. O jiných důležitých jeho pracích literárních zběžně jsme se již zmínili. — V. B. Nebeský skonal po nemoci dlouhé a velice trapné v Praze dne 17. srpna 1882.

POETICKÉ BESEDY, čís. 27, r. 1886